

Prima instanță: Judecătoria Centru, mun. Chișinău
Judecător: D. Chistol
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău
Judecători: N. Simciuc, Iu. Cotruță, I. Țurcan

Î N C H E I E R E

04 aprilie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Tamara Chișca-Doneva
Nina Vascan

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Mahovici-Chiperi Valentina împotriva Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova cu privire la constatarea ilegalității refuzului privind achitarea indemnizației unice, stabilirea, calcularea și achitarea indemnizației unice după decesul angajatului,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 31 octombrie 2017, prin care a fost admis apelul declarat de Mahovici-Chiperi Valentina, a fost casată hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 26 octombrie 2016, cu emiterea unei noi hotărâri, prin care cererea de chemare în judecată depusă de Mahovici-Chiperi Valentina a fost admisă integral,

c o n s t a t ă :

La 23 martie 2016, Mahovici-Chiperi Valentina a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova privind constatarea ilegalității refuzului privind achitarea indemnizației unice, stabilirea, calcularea și achitarea indemnizației unice după decesul angajatului.

În motivarea acțiunii, reclamanta a indicat că soțul său, Chiperi Valeriu, a activat în cadrul Inspectoratului General al Poliției, în funcția de comandant de grupă al Companiei Ciocana a Batalionului nr. 2 a Brigăzii de patrulare, cu grad special, maior de poliție.

A indicat că la data de 26 martie 2015, Chiperi Valeriu, soțul reclamantei, a decedat, în rezultatul contractării maladii pneumonie comunitară viruso-bacteriană bilaterală, totală cu evoluție severă. Conform adeverinței nr. 359 a Direcției medicale a Ministerului Afacerilor Interne, emise în temeiul procesului verbal nr. 41 din 26 iunie 2015, precum și a încheierii în urma rezultatelor anchetei de serviciu cu privire la circumstanțele decesului, maladia a fost contractată în timpul îndeplinirii serviciului.

Astfel, reclamanta Mahovici-Chiperi Valentina, drept temeii legal de depunere a cererii de chemare în judecată, a invocat prevederile art. 61 alin.(3) din Legea nr.320 din 27 decembrie 2012, cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului, și pct. 7 al capitolului III din Regulamentul cu privire la asigurarea de stat obligatorie a unor categorii de angajați cu statut special din cadrul Ministerul Afacerilor Interne, aprobat prin ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr. 337 din 29 octombrie 2013.

Reclamanta a menționat că, înaintat o cerere în adresa șefului Direcției Generale Economie și Finanțe a Ministerului Afacerilor Interne, conform prevederilor Regulamentului cu privire la asigurarea de stat obligatorie a unor categorii de angajați cu statut special din cadrul Ministerul Afacerilor Interne, aprobat prin ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr. 337 din 29 octombrie 2013, în urma căreia, i-a stabilit, calculat și achitat indemnizația lunară, însă a menționat că indemnizația unică în mărime de 120 salarii lunare până în prezent nu i-a fost achitată. La data de 22 februarie 2016, s-a adresat repetat cu cerere în adresa Ministerului Afacerilor Interne al RM privind stabilirea, calcularea și achitarea indemnizației unice în mărime de 120 salarii lunare, la care nu a primit nici un răspuns.

Reclamanta a considerat ilegal, refuzul tacit al Ministerului Afacerilor Interne al RM, privind stabilirea, calcularea și achitarea indemnizației unice, după decesul soțului Chiperi Valeriu, în mărime de 120 salarii lunare, conform ultimei funcții, deținute de Chiperi Valeriu, în calitate de comandant de grupă al Companiei Ciocana a Batalionului nr. 2 a Brigăzii de patrulare a Inspectoratului Național de Patrulare.

Prin hotărârea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău din 30 noiembrie 2016, cererea de chemare în judecată înaintată de Mahovici-Chiperi Valentina către Ministerul Afacerilor Interne al RM privind constatarea ca fiind ilegal a refuzului tacit al MAI al RM la cererea prealabilă cu privire la achitarea indemnizației unice în mărime de 120 de salarii lunare lui Mahovici-Chiperi Valentina, după decesul soțului Chiperi Valeriu Ion, stabilirea, calcularea și achitarea indemnizației unice în mărime de 120 de salarii lunare în beneficiul lui Mahovici-Chiperi Valentina, conform ultimei funcții deținute de soțul decedat Chiperi Valeriu Ion, în calitate de comandant de grupă al Companiei Ciocana a Batalionului nr. 2 a Brigăzii de patrulare a Inspectoratului național de patrulare, a fost respins ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 31 octombrie 2017, a fost admis apelul declarat de Mahovici-Chiperi Valentina. A fost casată hotărârea Judecătoriei Centru,

mun. Chișinău din 30 noiembrie 2016 și a fost emisă o nouă hotărârea prin care: a fost admisă integral acțiunea lui Mahovici-Chiperi Valentina. A fost considerat ilegal refuzul Ministerului Afacerilor Interne de achitare a îndemnizației unice în mărime de 120 salarii lunare, în beneficiul lui Mahovici-Chiperi Valentina. A fost obligat Ministerul Afacerilor Interne să stabilească, să calculeze și să-i achite lui Valentina Mahovici-Chiperi, îndemnizația unică în mărime de 120 de salarii lunare, în urma decesului soțului Chiperi Valeriu maior de poliție, comandant de grupă al Companiei Ciocana a Batalionului nr. 2 a Brigăzii de patrulare a Inspectoratului Național de Patrulare, cu grad special, survenit în legătură cu exercitarea serviciului, conform ultimei funcții deținute de Chiperi Valeriu.

În consolidarea soluției adoptate, instanța de apel a menționat că în corespundere cu prevederile art. 61 alin. (3) al Legii nominalizate, în caz de deces al polițistului survenit în legătură cu exercițiul funcțiunii sau ca urmare a unei mutilări (răniri, traume, contuzii) în legătură cu exercițiul funcțiunii, familiei celui decedat sau persoanelor întreținute de acesta li se plătește o indemnizație unică în mărime de 120 de salarii lunare, conform ultimei funcții deținute (de decedat). Timp de 5 ani din ziua decesului, persoanelor care s-au aflat la întreținerea polițistului li se plătește o indemnizație lunară în mărime egală cu salariul lunar conform ultimei funcții deținute de acesta. La expirarea a 5 ani, se stabilește pensie, în legătură cu pierderea întreținătorului, în modul prevăzut de legislație. La fel, a indicat că prevederi similare se conțin și în pct. 8 al Regulamentului cu privire la asigurarea de stat obligatorie a unor categorii de angajați cu statut special din cadrul MAI, aprobat prin ordinul MAI nr. 337 din 29.10.2013.

De asemenea, instanța de apel a reținut argumentele reprezentantului reclamantei/apelantă că pct. 5 subpct. 7) și pct. 11) al Regulamentului cu privire la asigurarea de stat obligatorie a unor categorii de angajați cu statut special din cadrul MAI, indică expres că se consideră aflarea angajaților cu statut special în exercițiul funcțiunii, în cazul aflării acestora în concediu medical precum și infectarea la lucru în focare cu boli infecțioase periculoase.

Totodată, a indicat că conform adeverinței Direcției medicale a MAI, cu nr. 359, emise de șeful Comisiei medicale centrale a MAI Alexa O. și secretarul CMC Gîscă E., decedatul Chiperi Valeriu, a fost diagnosticat cu maladia pneumonie comunitară viruso-bacteriană bilaterală, totală, evoluție severă (AHINI), care a dus la deces, boală contractată în timpul îndeplinirii serviciului în organele afacerilor interne.

Prin urmare, instanța a concluzionat că decesul lui Chiperi Valeriu, este considerat caz asigurat, iar familia acestuia este în drept să beneficieze de toate plățile cu titlu de despăgubiri de asigurare.

Instanța de apel, de asemenea a menționat că, pîrîtul/intimat Ministerul Afacerilor Interne, s-a contrazis prin prezentarea propriilor probe prezentate, dar și prin acțiunile întreprinse de factorii de decizie din cadrul organelor sale de resort. În aceeași ordine de idei, instanța de apel a reiterat că, în urma anchetei de serviciu,

fiului reclamantei Chiperi Ion i-a fost stabilită și i se achită pensia în legătură cu pierderea întreținătorului, iar indemnizația unică în mărime de 120 salarii lunare, prevăzute de aceeași normă legală, art.61 alin.(3) al Legii nr. 320 din 27 decembrie 2012 cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului, familiei polițistului decedat nu i s-a achitat, deși aceste drepturi sunt interdependente, or de ambele drepturi familia beneficiază în caz de deces al polițistului survenit în legătură cu exercițiul funcțiunii.

Totodată, referitor la argumentul reprezentantul pârâtului/întimat Ministerul Afacerilor Interne, precum că reclamanta Mahovici-Chiperi Valentina nu a contestat decizia Comisiei pentru examinarea cazurilor de traumatism și deces în rândurile angajaților subdiviziunilor MAI din 11.04.2016, instanța de apel a menționat că cererea de chemare în judecată a fost depusă la data de 23 martie 2016, iar ca obiect al acțiunii fiind neeliberării de către Ministerul Afacerilor Interne a răspunsului la cererea prealabilă a reclamantei, cu privire la achitarea indemnizației unice și constatarea ilegalității refuzului Ministerului Afacerilor Interne de achitare a acestei indemnizații.

La 17 ianuarie 2018, Ministerul Afacerilor Interne al RM a depus recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 31 octombrie 2017, solicitând admiterea recursului și casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea hotărârii instanței de fond.

În motivarea cererii de recurs, recurentul a indicat că pentru admiterea pretențiilor expuse în cererea de chemare în judecată de către Mahovici-Chiperi Valentina, este necesar de a constata legătura cauzală între contractarea maladiei-pneumonie comunitară viruso-bacteriană bilaterală, totală, cu evoluție severă și exercitarea atribuțiilor de serviciu, de către soțul reclamantei, Chiperi Valeriu. Or, potrivit procesului-verbal al ședinței Comisiei pentru examinarea cazurilor de traumatism și deces, în rândurile angajaților subdiviziunilor Ministerului Afacerilor Interne, din 11 aprilie 2016, s-a decis că decesul maiorului de poliție Chiperi Valeriu, a avut loc în afara exercițiului funcțiunii.

Recurentul a menționat că, instanța de apel a interpretat eronat prevederile Regulamentului cu privire la asigurarea de stat obligatorie a unor angajați cu statut special din cadrul Ministerul Afacerilor Interne, aprobat prin ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr. 337 din 29 octombrie 2013, și a încheierea, emisă de Inspectoratul General al Poliției, conform căreia, decesul lui Chiperi Valeriu a survenit în legătură cu exercițiul funcțiunii. Or, potrivit Regulamentului menționat, Comisia pentru examinarea cazurilor de traumatism și deces în rândurile angajaților subdiviziunilor Ministerului Afacerilor Interne, este formată din membrii Ministerului Afacerilor Interne și Serviciul medical al Ministerului Afacerilor Interne, care au decis că decesul maiorului de poliție Chiperi Valeriu, a avut loc în afara exercițiului funcțiunii, fapt confirmat prin procesul - verbal al ședinței Comisiei din 11 aprilie 2016.

Conform art. 434 alin. (1) Cod de Procedură Civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

După cum denotă materialele cauzei, copia deciziei motivate a Curții de Apel Chișinău din 31 octombrie 2017, a fost expediată participanților la proces la 23 noiembrie 2017, prin scrisoarea de expediere nr. 16642 (f.d. 166), însă dovada recepționării acesteia la materialele cauzei, lipsește. Totodată, la 11 decembrie 2017, Judecătoria Chișinău, sediul Centru, a expediat în adresa recurentului Ministerul Afacerilor Interne al RM, copia deciziei Curții de Apel Chișinău din 31 octombrie 2017, care a fost recepționată la data de 20 decembrie 2017, fapt confirmat prin avizul recepție a trimiterii poștale (f.d. 169).

În aceste circumstanțe, instanța de recurs precizează că recursul, a fost depus de către Ministerul Afacerilor Interne al RM, la data de 17 ianuarie 2018, cu respectarea termenului indicat la art. 434 Cod de procedură civilă.

Examinând temeiurile recursului declarat de Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin.(4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Astfel, instanța de recurs reține că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs, cu temeiurile prevăzute la art. 432 Codul de procedură civilă.

La caz, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că argumentele invocate în cererea de recurs depusă de Ministerul Afacerilor Interne, nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Subsidiar se menționează că, recursul exercitat conform Secțiunii a II-a, Capitolul XXXVIII Codul de procedură civilă, are caracter devolutiv numai asupra

problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Totodată completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că, potrivit regulilor din Secțiunea a II-a din Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanța de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural, și anume, dacă se invocă că instanța judecătorească a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de Procedură Civilă, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. Din recursul declarat nu rezultă că instanța a apreciat arbitrar probele.

În acest sens CtEDO, în jurisprudența sa, a constatat că, dreptul de acces la instanța de judecată nu este absolut. Există limitări implicit admise (cauza Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85).

Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că, modul de aplicare a articolului 6 CEDO procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare, depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective. Trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (Botten împotriva Norvegiei, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-I, p. 141, § 39).

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile, care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (Helmens împotriva Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului.

Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 Cod de procedură civilă și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

În asemenea circumstanțe, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova, nu se încadrează în

temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de Procedură Civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. art. 269-270, 431 alin. (2), 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

A considera inadmisibil recursul declarat de Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova, împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 31 octombrie 2017, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Mahovici-Chiperi Valentina împotriva Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova cu privire la constatarea ilegalității refuzului privind achitarea îndemnizației unice, stabilirea, calcularea și achitarea îndemnizației unice după decesul angajatului.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Tamara Chișca-Doneva

Nina Vascan